

Ústav východoevropských studií

Posudek bakalářské práce

Tajčová, Tereza, *Bolševická vláda a pravoslaví. Postavení církve v bolševickém Rusku od říjnové revoluce (1917-1929)*

Bakalářská práce

FF UK, Ústav světových dějin

Praha 2015, 54 s. rkp. + přílohy

Bakalářská práce Terezy Tajčové pojednává o postavení náboženství, respektive církve (především pravoslavné) v prvním desetiletí po nástupu bolševiků k moci v Rusku. Svou práci rozděluje do tří velkých kapitol – v první se pokouší analyzovat základní teze Bedřicha Engelse, Karla Marxe a V. I. Lenina, v druhé představuje hlavní zákony přijaté v sovětském Rusku (Sovětském svazu) týkající se církvi a náboženství a propagandistickou činnost státu zaměřenou proti církvím a ve třetí fungování pravoslavné církve v tomto období.

Autorka v zásadě předkládá obecně uznávaný výklad vztahu nového sovětského státu a církve (zejména pravoslavné), při jehož formulaci hrála klíčovou roli osobnost V. I. Lenina, jehož postoj vůči náboženství byl značně negativní. Tajčová se též zabývá reakcí a strategií církve, která se dostala do velmi složité, pro ni dosud neznámé situace, kdy musela bojovat doslova o holé přežití. Navzdory tlaku státu, který si dal za cíl vymýtit náboženství z myslí sovětských obyvatel, se mu to ale nepodařilo. Ačkoli proti výkladu či popisu autorky lze namítnout jen málo, je škoda, že zůstala u pouhého popisu, což sama přiznává a dokonce pro to razí v metodologickém úvodu termín „vědecký popis“, což mi přijde absurdní. Trochu sečtělý čtenář, který si o Rusku přečetl několik knih, navíc brzy pochopí, že se z této práce nedozví ani příliš mnoho nových informací, že autorka zůstává hodně na povrchu (možná by pomohlo, kdyby se tematicky zaměřila jen na nějakou dílčí část této problematiky, například bolševickou propagandu, již by detailněji analyzovala). Je škoda, že si Tajčová nepoloží ani

Ústav východoevropských studií

otázky, které by problematizovaly některé její základní teze, nebo jí pomohly vést hlubší debatu o příčinách a důvodech některých kroků. Z jejího popisu se před čtenářem objevuje jednoznačný obraz církve jako oběti a státu jako utlačovatele, aniž by se hlouběji diskutovaly důvody, které k tomu bolševiky vedly (zejména působení církve jako spojence carského předrevolučního režimu) a které by tento jednoznačný obraz problematizovaly. Tato interpretace samozřejmě vychází ze zdrojů, jež autorka studovala, aniž by se seznámila s některými díly, která tento jasný obraz alespoň částečně narušují. Diskuze o těchto různých pohledech světové historiografie o tomto složitém období ruských (sovětských) dějin bohužel zcela chybí, což je škoda.

Navzdory výše zmíněným výtkám je nutné konstatovat, že Tajčová předložila s ohledem na to, že se jedná o práci bakalářskou, k obhajobě velmi slušnou práci. Formální a stylistická stránka Tajčové práce je navzdory některým stylistickým neobratnostem na slušné úrovni.

Bakalářská práce Terezy Tajčové patří k velmi dobrým studentským počínům a jako takovou ji doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

V Liberci 25. srpna 2015

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

Ústav východoevropských studií FF UK v Praze